

การพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

Developing in Learning Organization of Small Schools

เกริก ท่วมกลาง¹, สำเริง บุญเรืองรัตน์², วิเชียร ชิวพิมาย³, สุภัทรา เอื้องวงศ์⁴

Krerk Thuamklang¹, Samrerng Boonruangrutana², Vichien Chiwapimai³, Supathra Urwongse⁴

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนขนาดเล็ก มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากร คือโรงเรียนขนาดเล็กที่มีจำนวนนักเรียนต่ำกว่า 120 คน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2554

กลุ่มตัวอย่าง คือโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 14 โรงเรียนที่มีบุคลากรประกอบด้วยผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 14 คน ครู จำนวน 61 คน รวม 75 คน ที่เลือกแบบเจาะจงจากโรงเรียนขนาดเล็กอำเภอขามสะแกแสง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกัน มาร่วมกันพัฒนา

¹ นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

² ศาสตราจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

³ รองศาสตราจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

⁴ พลเรือตรีหญิง ดร. อาจารย์พิเศษประจำมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

¹ Ph. D. Candidate in Educational Administration, Faculty of Education, Vongchavalitkul University

² Professor Dr., Faculty of Education, Vongchavalitkul University

³ Associate Professor Dr., Faculty of Education, Vongchavalitkul University

⁴ A. Rdm. Dr., Lecturer, Faculty of Education, Vongchavalitkul University WRTN

วิธีการพัฒนา มุ่งพัฒนาความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียน แรงจูงใจใฝ่รู้อย่างสูง และเจตคติที่ดีของครูที่มีต่อความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน ซึ่งเป็นตัวแปรต้นที่ส่งผลต่อความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ โดยจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์การแห่งการเรียนรู้ การจัดการความรู้ ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียน การเขียนบทความทางวิชาการ การทำวิจัยในชั้นเรียน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากบุคคลต่างๆ ได้มีการนำเสนอ

ผลการวิจัยในชั้นเรียนก่อนและหลังการพัฒนาดำเนินการ 1) วัดระดับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน 2) วัดระดับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียน 3) วัดระดับแรงจูงใจใฝ่รู้อย่างสูงของผู้อำนวยการโรงเรียนและของครู 4) วัดระดับเจตคติของผู้อำนวยการโรงเรียนและครูที่มีต่อความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน และ 5) ภายหลังจากพัฒนา สอบถามความพึงพอใจของผู้อำนวยการโรงเรียนและของครูต่อการอบรมเชิงปฏิบัติการ ใช้ Sign Test ทดสอบความแตกต่างของคะแนนก่อนการพัฒนาและหลังการพัฒนา

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบในการพัฒนาความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้เกิดจากความ เป็นผู้นำทางวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียน แรงจูงใจใฝ่รู้อย่างสูง และเจตคติที่ดีของครูที่มีต่อความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ จึงต้องพัฒนาตัวแปรทั้ง 3 นั้นด้วยการอบรมเชิงปฏิบัติการให้ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูมีความรู้ความเข้าใจ ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ การจัดการความรู้ ความเป็นผู้นำทางวิชาการ การเขียนบทความทางวิชาการ การทำวิจัยในชั้นเรียนด้วยการพัฒนาดังกล่าวนี้จึงปรากฏผลว่า

1. ภายหลังจากพัฒนาความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ โรงเรียนขนาดเล็กมีระดับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = .01$

2. ภายหลังจากที่ผู้อำนวยการโรงเรียนขนาดเล็กได้รับการพัฒนาความเป็นผู้นำทางวิชาการ ระดับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียนขนาดเล็กเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = .01$

3. ภายหลังจากที่ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูได้เรียนรู้ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ การจัดการความรู้ การวิจัยในชั้นเรียน การเขียนบทความทางวิชาการ ระดับแรงจูงใจใฝ่รู้อย่างสูงของผู้อำนวยการโรงเรียนและของครูโรงเรียนขนาดเล็กเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = .01$

4. ภายหลังที่ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูได้เรียนรู้ ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ การจัดการความรู้ระดับเจตคติที่ดีที่มีต่อความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารโรงเรียนและของครูโรงเรียนขนาดเล็กเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = .01$

คำสำคัญ : องค์การแห่งการเรียนรู้, ผู้นำทางวิชาการ, แรงจูงใจใฝ่รู้, เจตคติ

Abstract

The purpose of this study was to develop small schools to be learning organization. The research methodology was as follows.

The population was the small schools that had maximum of 120 students under the Office of the Basic Education Commission in the academic year 2011.

The sample group comprised of fourteen small schools under the Office of the Basic Education Commission. These schools had fourteen directors and 61 teachers with the total of 75 staff who were purposively selected in this study from the small schools at Kham Sakaesaeng District under Nakhon Ratchasima Primary Education Service Area 5.

The development procedures emphasized on improving directors' academic leadership, teachers' motivations and positive attitudes towards the schools' learning organization which considered as the independent variables affecting the learning organization. The procedures consisted of arranging the workshop for directors and teachers, and acknowledging the participants on the topics of the learning organization, knowledge management, academic leadership of the school director, academic article writing, classroom action research and exchanging the knowledge from different academicians. Additionally, the results of the classroom action researches and the academic articles were presented; and brainstorming on the development procedures for the schools to be the learning organization was arranged.

The pre- and post-development procedures were as follows. (1) Measure the levels of the learning organization of the schools, (2) Measure the levels of the academic leadership of the school directors, (3) Investigate the levels of the motivation of both the directors and the teachers, (4) Examine the levels of the attitudes of the directors and teachers towards the learning organization, and (5) At the post-development procedures, investigate the satisfactions of the school directors and teachers on the workshop. Sign Test was employed to investigate the differences of the pre- and post-development scores.

The findings revealed that

The model of the learning organization development was derived from the directors' academic leadership, teachers' motivations and positive attitudes towards the schools' learning organization. Therefore, these three variables must be developed by arranging the workshop for directors and teachers to understand the concepts of the learning organization, knowledge management, academic leadership, academic article writing and classroom action research. The results of the developments were as follows.

After the development of the learning organization, the small schools were increased higher levels of the learning organization with the statistical significant at $\alpha = .01$ level.

After the development of the directors' academic leadership, the levels of the academic leadership of small schools directors were increased at the statistical significant at $\alpha = .01$ level.

After the development of the directors and teachers on the learning organization, knowledge management, classroom action research and academic article writing, the levels of the motivation of the small schools directors and teachers were increased at the statistical significant at $\alpha = .01$ level.

After the development of the school directors and teachers on the learning organization and knowledge management, the levels of their attitudes towards the learning organization were increased at the statistical significant at $\alpha = .01$ level.

Keywords : Learning Organization, Academic Leadership, Motivation, Attitudes

บทนำ

มนุษย์จะสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ในสังคมอย่างมีคุณค่าต้องเรียนรู้เรื่องราวต่างๆ กฎเกณฑ์ กติกาของสถาบันและของสังคมโลก (World society) อยู่ตลอดเวลาในองค์การ (Organization) บุคลากรที่ทำงานร่วมกันอยู่ก็ต้องมีการพัฒนาให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ที่จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพขององค์การและประสิทธิผลที่ดีกว่าเดิม (Senge, 2000 ;Marquardt, 2002 ; ธงชัย สมบูรณ์. 2549) องค์การที่มีการเรียนรู้ คือ องค์การที่รับรู้ และเรียนรู้จากสภาพภายในและภายนอกขององค์การ เพื่อนำมาปรับตัวและพัฒนา เรียกองค์การนั้นว่าองค์การแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) (วิจารณ์พานิช. 2547) องค์การแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) เป็นสิ่งที่ผู้บริหารยุคใหม่จะต้องสร้างขึ้นและแสดงภาวะผู้นำในการจัดหรือแสวงหาโอกาสเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ๆ ให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องด้วยความเชื่อที่ว่าคนยังเรียนรู้ก็ยังขยายขีดความสามารถ

ของตนออกไปและองค์การที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ก็จะเติบโตและพัฒนาต่อไปได้โดยไม่มีที่สิ้นสุด (วิจารณ์ สารัตนะ. 2545)

แนวคิดเกี่ยวกับองค์การแห่งการเรียนรู้ได้เกิดขึ้นใน ค.ศ. 1978 โดย อาร์กิริส (Argyris) ซึ่งเป็นศาสตราจารย์ด้านจิตวิทยาที่สอนภาษาและพฤติกรรมขององค์การแห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด และชอน (Schon) ศาสตราจารย์ด้านปรัชญา สถาบันเทคโนโลยีแมสซาชูเซตส์ (Massachusetts Institute of Technology : MIT) ท่านทั้งสองได้เขียนหนังสือชื่อ การเรียนรู้เกี่ยวกับ องค์การ : ทฤษฎีเกี่ยวกับแนวโน้มสู่การปฏิบัติซึ่งเป็นตำราที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์การแห่งการเรียนรู้เล่มแรกของโลกในหนังสือเล่มนี้ ได้ใช้คำว่า การเรียนรู้ขององค์การ (Learning Organization) ต่อมาเซนเก้ (Senge) ผู้ก่อตั้งและเป็นผู้อำนวยการศูนย์องค์การแห่งการเรียนรู้ (Center for Learning Organization) ที่ MIT Sloan School of Management ได้นำความคิดเกี่ยวกับองค์การแห่งการเรียนรู้มา

ขยายผล และสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์การเรียนรู้มากขึ้น (สมคิด สร้อยน้ำ. 2547 ; สุจิต เหมวัล, 2551)

แนวคิดองค์การแห่งการเรียนรู้ได้ขยายเข้าสู่ประเทศไทยเมื่อ พ.ศ. 2543 และได้นำไปกำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549) โดยกำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศไว้ว่า การพัฒนาประเทศไทยใน 20 ปี มีจุดมุ่งหมายเน้นการแก้ปัญหาความยากจน และยกระดับคุณภาพชีวิตของคนส่วนใหญ่ของประเทศให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน และความอยู่ดีมีสุขใน 3 ด้านคือ 1) สังคมคุณภาพ 2)สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ 3) สังคมสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน (สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2545 ; สุจิต เหมวัล. 2551) การที่จะบริหารสถานศึกษาให้เป็นส่วนส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ ต้องบริหารโรงเรียนให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) โดยจะต้องจัดองค์การของโรงเรียนให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้เสียก่อนจึงจะปฏิรูปการเรียนรู้ได้ (พจน์ สะเพียรชัย ,2546) โรงเรียนขนาดเล็กเป็นโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนต่ำกว่า 120 คนลงมาถึง 13,184 โรงเรียนมีปัญหาสำคัญประกอบด้วย มีครูไม่ครบชั้น ขาดแคลนสื่อวัสดุอุปกรณ์การสอนโดยเฉพาะสื่อเทคโนโลยี

ที่มีราคาแพง ขาดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ การลงทุนค่อนข้างสูง สถานศึกษาขนาดเล็กส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งหน่วยงานนี้ได้ตระหนักถึงปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กมาโดยตลอดและได้ดำเนินการบริหารจัดการแก้ปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กในหลายๆรูปแบบ เช่นการยุบรวม และถ้าเล็กล้มได้ก็ให้ดำเนินการตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการและเป็นไปตามความสมัครใจของเขตพื้นที่การศึกษา ส่วนโรงเรียนที่ไม่สามารถยุบรวม หรือล้มเล็กได้ก็ดำเนินการพัฒนาการจัดการศึกษาในหลายรูปแบบได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ,2549)

จากการดำเนินการแก้ปัญหาที่ผ่านมาพบว่า การปรับปรุงประสิทธิภาพโรงเรียนขนาดเล็กยังมีปัญหาอุปสรรคหลายประการ แนวทางหนึ่งในการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กนั้นคือ การพัฒนาให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายเรื่องสังคมแห่งการเรียนรู้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ โดยมีคำถามการวิจัยและวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

คำถามการวิจัย

การพัฒนาความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนขนาดเล็กทำได้อย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อพัฒนาความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนขนาดเล็ก

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากร คือโรงเรียนขนาดเล็กที่มีจำนวนนักเรียนต่ำกว่า 120 คน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2554

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างคือ โรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของอำเภอขามสะแกแสง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 จำนวน 14 โรงเรียนที่มีบุคลากรประกอบด้วยผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 14 คน ครู จำนวน 61 คน รวม 75 คน ที่เลือกแบบเจาะจงจากโรงเรียนขนาดเล็กที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกันมาร่วมกันพัฒนา

วิธีการพัฒนา

มุ่งพัฒนาความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียน แรงจูงใจใฝ่รู้ของครู และเจตคติที่ดีของครูที่มีต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ซึ่งเป็นตัวแปรต้นที่ส่งผลต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (สมศักดิ์ ชาญสูงเนิน, 2552 ; สำเริง บุญเรืองรัตน์ ปกรณ์ ประจัญบาล และสมศักดิ์ ชาญสูงเนิน, 2553) โดยดำเนินการพัฒนาดังนี้

1 ก่อนการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ผู้วิจัยวัดระดับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 14 โรงเรียน

2 หลังการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ 2 เดือน วัดระดับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 14 โรงเรียน เพื่อเปรียบเทียบระดับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ก่อนการพัฒนา

3 การพัฒนาความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนขนาดเล็กจะเกิดขึ้นได้จะต้องพัฒนา 1) ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียน 2) แรงจูงใจใฝ่รู้ของผู้อำนวยการโรงเรียนและของครู และ 3) เจตคติของผู้อำนวยการโรงเรียน และของครูที่มีต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนด้วยเหตุนี้จึงต้องดำเนินการอบรม

เชิงปฏิบัติการระหว่างวันที่ 9-14 พฤษภาคม 2554 ที่โรงเรียนบ้านห้วยคาโนนแจ อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่า, S.D และ Sign Test (สุทธิวรรณ พิรศักดิ์โสภณ, 2545 : 35-36)

ผลการวิจัย

รูปแบบในการพัฒนาความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กเกิดจากความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน แรงจูงใจใฝ่รู้อย่างดีของครู เจตคติที่ดีของครูที่มีต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ จึงต้องพัฒนาตัวแปรทั้งสามด้วยการอบรมเชิงปฏิบัติการผู้บริหารโรงเรียนและครูให้มีความรู้ความเข้าใจ จังหวัดนครราชสีมา ดังนี้

1) **พัฒนาความเป็นผู้นำทางวิชาการ**ของผู้บริหารโรงเรียนให้มีความรู้ความเข้าใจ ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ การจัดการความรู้ ความเป็นผู้นำทางวิชาการ การเขียนบทความทางวิชาการ การวิจัยในชั้นเรียน

2) **พัฒนาแรงจูงใจใฝ่รู้**ของผู้บริหารโรงเรียนและของครูด้วยการจัดให้ผู้บริหารโรงเรียนและครู เขียนบทความทางวิชาการ ทำวิจัยในชั้นเรียน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

3) **พัฒนาผู้อำนวยการโรงเรียน**และครูให้มีความรู้ความเข้าใจความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนด้วยการพัฒนาให้มีความรู้ความเข้าใจความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ การจัดการความรู้

4) **สัมมนาวิชาการ**ในวันที่ 24 มิถุนายน 2554 ที่โรงเรียนบ้านห้วยคาโนนแจ อำเภอลำดวน จังหวัดนครราชสีมา มีการนำเสนอสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ นำเสนอบทความทางวิชาการจำนวน 7 เรื่อง ผลการวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 7 เรื่อง และแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนจำนวน 3 เรื่อง

5) **หลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ**พัฒนาผู้อำนวยการและครูในโรงเรียนขนาดเล็ก สอบถามความพึงพอใจของผู้บริหารโรงเรียนและของครูต่อการอบรมเชิงปฏิบัติการ ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ การจัดการความรู้ ความเป็นผู้นำทางวิชาการ การเขียนบทความทางวิชาการ ผลการวิเคราะห์ระดับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็ก ระดับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ระดับแรงจูงใจใฝ่รู้อย่างดีของผู้บริหารโรงเรียนและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และของครู ระดับเจตคติของผู้บริหารโรงเรียนและของครูที่มีต่อ

ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนก่อนและหลังการอบรม เสนอไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็ก ระดับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียน ระดับแรงจูงใจใฝ่รู้ของผู้อำนวยการโรงเรียนและของครู ระดับเจตคติของผู้อำนวยการโรงเรียนและของครูที่มีต่อความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน

ตัวแปร	ก่อนการ พัฒนา			หลังการ พัฒนา		คะแนน เพิ่ม	การทดสอบ Sign p
	N	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
1. ระดับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้	14	3.67	0.22	4.26	0.31	เพิ่มขึ้น	.00**
2. ระดับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียน	14	3.77	0.41	4.52	0.09	เพิ่มขึ้น	.00**
3. ระดับแรงจูงใจใฝ่รู้ของผู้อำนวยการโรงเรียนและของครูของโรงเรียน	14	4.05	0.17	4.50	0.20	เพิ่มขึ้น	.00**
4. ระดับเจตคติของผู้อำนวยการโรงเรียนและของครูที่มีต่อความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน	14	3.84	0.25	4.44	0.26	เพิ่มขึ้น	.00**

**p < .01

จากค่าสถิติในตารางที่ 1 แปลความหมายได้ดังนี้

1. ภายหลังการพัฒนาความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้โรงเรียนขนาดเล็กมีระดับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ $\alpha = .01$

2. ภายหลังผู้อำนวยการโรงเรียนขนาดเล็กได้รับการพัฒนาความเป็นผู้นำทางวิชาการ ระดับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = .01$

3. ภายหลังที่ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูได้เรียนรู้ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ การจัดการความรู้ การวิจัย การเขียนบทความทางวิชาการ ระดับแรงจูงใจใฝ่รู้ของผู้บริหารโรงเรียนและของครูโรงเรียนขนาดเล็กเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = .01$

4. ภายหลังที่ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูได้เรียนรู้ ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ การจัดการความรู้ ระดับเจตคติที่ดีที่มีต่อความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารโรงเรียนและของครูโรงเรียนขนาดเล็กเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = .01$

ผู้อำนวยการโรงเรียนและคณะครูที่เข้าร่วมในการอบรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนา

โรงเรียนขนาดเล็กให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ในวันที่ 9 - 14 พฤษภาคม 2554 ที่โรงเรียนบ้านห้วยคาโนนแจ อำเภอลำดวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 5 ได้มีการทำวิจัยในชั้นเรียนเขียนบทความทางวิชาการ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันและมีการถ่ายทอดความรู้ในการสัมมนาทางวิชาการในวันที่ 24 มิถุนายน 2554 ที่โรงเรียนบ้านห้วยคาโนนแจ อำเภอลำดวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 5 มีการนำเสนอสภาพปัญหา และแนวทางการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก นำเสนอบทความทางวิชาการจำนวน 7 เรื่อง วิจัยในชั้นเรียนจำนวน 7 เรื่อง และเสนอแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 3 เรื่อง ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูโรงเรียนขนาดเล็ก มีความพึงพอใจมากต่อการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก ให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ พึงพอใจมากต่อการได้เรียนรู้การเขียนบทความทางวิชาการ พึงพอใจมากที่ได้เรียนรู้การทำวิจัยในชั้นเรียน การจัดการสัมมนาทางวิชาการ กระบวนการจัดการความรู้ในโรงเรียน และพึงพอใจต่อผลงานที่มีการนำมาจัดสัมมนาวิชาการ และเห็นว่าการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้มีการดำเนินการได้อย่างเหมาะสมมาก

อภิปรายผล

ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังการพัฒนาความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้แล้ว โรงเรียนขนาดเล็กมีระดับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้เพิ่มขึ้นทั้งนี้เนื่องมาจากผู้อำนวยการโรงเรียนและครูเกิดการเรียนรู้ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ การจัดการความรู้ การเขียนบทความทางวิชาการ การวิจัยในชั้นเรียน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันตลอดจนการนำเสนอบทความทางวิชาการและผลงานวิจัยในชั้นเรียน จึงทำให้ระดับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้ อำนวยการโรงเรียนเพิ่มขึ้น ระดับแรงจูงใจใฝ่รู้ของผู้ อำนวยการโรงเรียน และของครูเพิ่มขึ้น และระดับเจตคติที่ดีของผู้ อำนวยการโรงเรียนและของครูต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเพิ่มขึ้น ซึ่งการเพิ่มขึ้นของตัวแปรทั้ง 3 ตัวนี้ ส่งผลทำให้ระดับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กเพิ่มขึ้นเป็นไปตามผลการ วิจัยพื้นฐานที่สมศักดิ์ ชาญสูงเนิน (2552) วิจัยพบว่า ตัวแปรที่ส่งผลต่อระดับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนประกอบด้วย 1) ระดับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้ อำนวยการโรงเรียน 2) ระดับแรงจูงใจใฝ่รู้ของครู 3) ระดับของเจตคติที่ดีของครูที่มีต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้และเป็นที่ ไปตามที่ สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ ปกรณ์ ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย มีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะด้านนโยบายผู้บริหารของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรพัฒนาความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้ อำนวยการโรงเรียน แรงจูงใจใฝ่รู้ของผู้ อำนวยการโรงเรียน และของครู และเจตคติของผู้ อำนวยการโรงเรียน และของครูต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน จะทำให้ส่งผลต่อการพัฒนา

2. ข้อเสนอแนะในการนำไปปฏิบัติในโรงเรียนขนาดเล็กผู้ อำนวยการโรงเรียน ควรพัฒนาความเป็นผู้นำทางวิชาการของตนเอง พัฒนาแรงจูงใจใฝ่รู้ของผู้ อำนวยการโรงเรียนและของครู และพัฒนาเจตคติของผู้ อำนวยการโรงเรียนและของครูต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน เพราะเป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน ประจัญบาน และสมศักดิ์ ชาญสูงเนิน (2553) วิจัยพบว่าระดับแรงจูงใจใฝ่เรียนรู้ของครูเพิ่มขึ้น ทำให้ระดับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้ อำนวยการโรงเรียนเพิ่มขึ้น ระดับเจตคติที่ดีของครูที่มีต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเพิ่มขึ้น มีผลทำให้ระดับความเป็นผู้นำทางวิชาการ

ของผู้อำนวยการโรงเรียนเพิ่มขึ้นและระดับแรงจูงใจใฝ่รู้ของครูเพิ่มขึ้น และระดับเจตคติที่ดีของครูที่มีต่อความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้เพิ่มขึ้นก็เนื่องมาจากระดับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียนเพิ่มขึ้น (สมศักดิ์ ชาญสูงเนิน, 2552)

3. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรวิจัยค้นหาตัวแปรที่

ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่รู้ของผู้อำนวยการโรงเรียนและของครู ซึ่งเป็นตัวแปรสำคัญในการทำให้โรงเรียนมีการพัฒนาความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้

3.2 ควรวิจัยค้นหาตัวแปร

ที่ส่งผลต่อเจตคติของผู้อำนวยการโรงเรียนและของครูที่มีต่อความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ซึ่งเป็นตัวแปรสำคัญในการทำให้โรงเรียนมีการพัฒนาความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้

References

- Boonreungrat, Samreung; Prajanban, Pakon & Chanseugnoen, Somsak. (2010). "Teachers' Motivation, and Attitude towards Learning Organization of Schools affecting the School Director's Academic Leadership." *Wongchawalitkoon University Academic Journal* . (1) :1- 9.
- Chan-seug-noen, Somsak. (2009). *Variables affecting Learning Organization Level of School*. Doctor of Education Thesis. Nakonrachasima, Faculty of Education, Wongchawalitkoon University.
- Hamwan, Sujit. (2008). *Influence of Learning Organization on Educational Output of Basic Education Institutes*. Doctor of Education Thesis. Nakonrachasima, Faculty of Education, Wongchawalitkoon University.
- Marquardt, Micheal J . (2002). *Building The Learning Organization :Mastering the 5 Elements for Corporate Learning*. California : Davies Black.
- Senge, Peter M. (2000). *The Fifth Discipline : The Art And Practice Of The Learning Organization*. London : Century. References

- Soinam, Somkid. (2004). **Development of Learning Organizational Model in Secondary School. Doctor of Education Thesis.** Khon Kaen: Graduate School, Khon Kaen University.
- Marquardt, Micheal J . (2002). **Building The Learning Organization : Mastering the 5 Elements for Corporate Learning.** California : Davies Black. National Economic and Social Development Bureau. (2002). The ninth National Economic and Social Development Plan (2002 - 2006). Bangkok : Office of the National Economic and Social Development Board.
- Office of the Basic Education Commission. (2006). **Assessment Report on Small-sized School Quality Upgrading Project.** Bangkok: The Agricultural Co-operative Federation of Thailand Printing.
- Panich, Wijan. (2004). **Quality and Creative Schools.** Bangkok : Pimdee.
- Perasaksoption, Suttiwan. (2002). **Nonparametric Statistic.** The 3rd Printing. Mahasarakham: Apichart Printing.
- Pote Sapianchai. (2003). **Educational Institution Administrators and Researches to Create Learning Organization. 2nd Edition.** Bangkok: Prikwan Graphic.
- Samrereng Boonruangrutana, Pakorn Prajanban and Somsak Chansungnoen. (2010). "The Motivation of Teachers' Inquisitive Mind as well as their Attitudes towards a School's being a Learning Organization which affect the Academic Leadership of a School Administrator." **Vongchavalitkul University Academic Journal.** (1):1-9.
- Sapienchai, Poj. (2003). **School Administrators and Research for Constructing Body of Knowledge . the 2nd Edition.** Bangkok: Prigwan Graphic.
- Senge, Peter M. (2000). **The Fifth Discipline : The Art And Practice Of The Learning Organization.** London : Century.
- Soinam, Somkid. (2004). **Development of Learning Organizational Model in Secondary School. Doctor of Education Thesis.** Khon Kaen: Graduate School, Khon Kaen University.

- Somboon, Tongchai. (2006). **Human Resource Development in Organization**. Bangkok: Prad-siam
- Somkid Sroinam. (2004). **The Development of the Learning Organization Model in the Secondary Schools**. Thesis, Doctor of Philosophy in Education. Khon Kaen : Graduate School, Khon Kaen University.
- Somsak Chansungnoen. (2009). **Variables Affecting Levels of Learning Organization in Schools**. Thesis, Doctor of Philosophy in Education. Nakhon Ratchasima: Faculty of Education, Vongchavalitkul University.
- Sujit Hemwal. (2008). **Influences of a Learning Organization on Educational Results of Basic Education Schools**. Thesis, Doctor of Philosophy in Education. Nakhon Ratchasima: Faculty of Education, Vongchavalitkul University.
- Suthiwan Pirasaksoption. (2002). **Nonparametric Statistics**. 3rd Edition. Mahasarakham: Apichart Printing.
- Thongchai Somboon. (2006). **Human Resource Development in an Organization**. Bangkok: Pratsiam.
- Vicharn Panich. (2004). **Schools with Quality and Creativity**. Bangkok : Pimdee.
- Wirot Sanrattana. (2002). **Schools : Learning Organization**. 4th Edition. Bangkok: Aksarapipat.